

ÖSTERBOTTENS LANDSKAPSPLAN 2040

PROGRAM FÖR DELTAGANDE OCH BEDÖMNING

Behandlades i landskapsstyrelsen 2.12.2019

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI
Landskapsplanen 2040 Maakuntakaava

Innehållsförteckning

Inledning	3
1 Landskapsplanens betydelse	4
1.1 Landskapsplanens roll i planeringen av landskapet	4
1.2 Landskapsplanen som en del av planeringssystemet	4
1.3 Landskapsplanens rättsverkningar.....	4
1.4 Landskapsplanens handlingar	5
1.5 Planläggningsprocessen	5
2 Landskapsplanens utgångspunkter	6
2.1 Markanvändnings- och bygglagen.....	6
2.2 De riksomfattande målen för områdesanvändningen	7
2.3 ALLI – utvecklingsbild för regionstrukturen och trafiksystemet 2050	9
2.4 Regionala strategier.....	10
3 Landskapsplanens innehåll och mål	12
3.1 Landskapsplanens innehåll, planområde och influensområde	12
3.2 Mål för Österbottens landskapsplan 2040.....	13
4 Kunskapsunderlag och utredningar	14
5 Samarbete och dialog	16
5.1 Intressenter	16
5.2 Planens utarbetande	17
5.3 Förfarande för deltagande och sätt att informera	17
5.4 Dialog vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040	20
6 Konsekvensbedömning	21
7 Planläggningens gång och tidsplan	22
8 Källförteckning	24
9 Kontaktuppgifter	25
9.1 Planarbetsgruppen.....	25

Inledning

Österbottens landskapsplan 2030 fastställdes av miljöministeriet 21.12.2010. Landskapsplanen har uppdaterats genom etapplandskapsplaner. Den första etapplandskapsplanen gällande kommersiell service fastställdes av miljöministeriet 4.10.2013 och den andra etapplandskapsplanen gällande förnybar energiförsörjning fastställdes 14.12.2015. Österbottens trafiksystemplan 2040 godkändes av landskapsfullmäktige 12.5.2014.

I januari 2014 beslutade landskapsstyrelsen att inte uppgöra fler etapplandskapsplaner utan att påbörja uppgörandet av en ny helhetslandskapsplan, Österbottens landskapsplan 2040. En av orsakerna till detta var att Österbottens landskapsstrategi 2040 färdigställdes våren 2014. Denna strategi utgör en av de viktigaste utgångspunkterna vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040.

Österbottens landskapsplan 2040 utarbetas som en helhetslandskapsplan som täcker hela landskapet Österbotten och behandlar alla de delområden i samhället som har en betydande inverkan på samhällsstrukturen och markanvändningen. För utarbetandet av landskapsplanen ansvarar Österbottens förbund, en samkommun som ägs av kommunerna i landskapet. Österbottens landskapsplan 2040 ersätter, då den träder i kraft, Österbottens landskapsplan 2030 och de därtill hörande etapplandskapsplanerna.

I markanvändnings- och bygglagens (MBL 132/1999) 63 § står det följande: När en plan

utarbetas ska ett med avseende på planens syfte och betydelse nödvändigt program för deltagande och växelverkan samt för bedömning av planens konsekvenser utarbetas i ett tillräckligt tidigt stadium.

Uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040 sker genom en öppen och interaktiv dialog. I programmet för deltagande och bedömning beskrivs vilka teman som behandlas i landskapsplanen samt hur landskapsplanens konsekvenser bedöms. Dessutom definieras vem som är intressenter i planprocessen och hur de får information om planeringen samt när och hur de kan framföra sina åsikter om landskapsplanens innehåll. Programmet för deltagande och bedömning uppdateras under planprocessens gång och finns att tillgå på adressen www.obotnia.fi/landskapsplanen.

Österbottens landskapsplan 2040 är omfattande och behandlar många olika teman. Landskapsplanens mål har tagits fram genom en omfattande dialog med kommunerna, olika intressegrupper, experter och med invånarna samt under en idéworkshop våren 2016.

Intressenterna spelar en viktig roll under hela planprocessen. De informerar planläggarna om vilka frågor som är viktiga för invånarna och aktörerna i området. Såväl planprocessen som planlösningen spelar en betydande roll för utformningen av kommunernas gemensamma vision för landskapet Österbotten.

Ditt Sinun

ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

Landskapsplanen 2040 Maakuntakaava

1 Landskapsplanens betydelse

1.1 LANDSKAPSPLANENS ROLL I PLANERINGEN AV LANDSKAPET

Landskapsplaneringen omfattar en landskapsöversikt, ett landskapsprogram och en landskapsplan (lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten 7/2014, § 6). Landskapsöversikten visar den eftersträvarde utvecklingen i landskapet på lång sikt. Översikten förverkligas genom landskapsprogrammet och landskapsplanen. Landskapsprogrammet är ett program som styr och samordnar regionutvecklingsarbetet på kort sikt. Programmet har härletts ur målen och strategierna i landskaps-

översikten. Genom landskapsplanen skapas förutsättningar för områdesanvändningen på lång sikt och riktlinjer för uppnåendet av målen i landskapsöversikten. Även landskapsprogrammet och landskapsplanen anknyter till varandra, eftersom de utvecklingsåtgärder som fastslagits i landskapsprogrammet kan förutsätta planering av områdesanvändningen. Å andra sidan kan landskapsplanen genomföras med åtgärder i landskapsprogrammet. Österbottens landskapsstrategi innehåller både en landskapsöversikt 2040 och ett landskapsprogram 2018-2021. www.obotnia.fi/landskapsstrategi.

Bild 1: Landskapets planeringssystem

1.2 LANDSKAPSPLANEN SOM EN DEL AV PLANERINGSSYSTEMET

Planeringssystemet för markanvändningen omfattar enligt markanvändnings- och bygglagen de riksomfattande målen för områdesanvändningen, landskapsplaner, generalplaner och detaljplaner. De riksomfattande målen för områdesanvändningen är ett styrmedel med vilket statsrådet stakar ut de frågor inom områdesanvändningen som är av riksintresse.

Enligt MBL 25 § ska i landskapsplanen anges principerna för områdesanvändningen och samhällsstrukturen och anvisas områden som är nödvändiga med tanke på landskapets utveckling. Områdesreserveringar anges endast i den mån och med den noggrannhet som behövs med tanke på de riksomfattande målen eller landskapets mål för områdesanvändningen eller för att samordna områdesanvändningen i flera kommuner.

I kommunerna sker den allmänna styrningen av markanvändningen och samordningen av funktioner genom generalplanen. En generalplan är en översiktlig plan som styr markanvändningen i

en enskild kommun eller i en del av kommunen. Detaljplanen styr i detalj byggande och annan reglering av områdesanvändningen.

1.3 LANDSKAPSPLANENS RÄTTVERKNINGAR

Enligt MBL 32 § ska landskapsplanen tjäna till ledning när generalplaner och detaljplaner utarbetas och ändras samt när åtgärder annars vidtas för att reglera områdesanvändningen. På ett område som har en generalplan med rättsverkningar eller en detaljplan gäller landskapsplanen inte, utom när en generalplan ändras och för detaljplaners del då en generalplan med rättsverkningar inte finns för området som detaljplaneras.

Enligt ovan nämnda paragraf ska myndigheter, när de planerar åtgärder som gäller områdesanvändningen och beslutar om dessa åtgärder, beakta landskapsplanen, försöka främja genomförandet av planen och se till att åtgärderna inte försvårar genomförandet av planen.

Enligt MBL 33 § gäller inskränkning av byggan-

de på ett område som i landskapsplanen använts som rekreations- eller skyddsområde eller för nätverk eller områden för trafik och teknisk service. På ett område där byggnadskränkning gäller får tillstånd att uppföra byggnad inte beviljas så att genomförandet av landskapsplanen försvåras. Tillstånd ska dock beviljas, om förvägran av tillstånd på grund av landskapsplanen skulle orsaka sökanden betydande olägenhet ifall området inte inlöses eller för området betalas en skälig ersättning för olägenheten.

1.4 LANDSKAPSPLANENS HANDLINGAR

Landskapsplanen presenteras på en karta, till vilken det också hör också planbeteckningar och planeringsbestämmelser. Dessa dokument är juridiskt bindande. Till planen hör dessutom en beskrivning där den information som behövs för att bedöma planens mål, olika alternativ och deras konsekvenser samt grunderna för planlösningen presenteras. Planbeskrivningen har inte rättsliga verkningar men är av stor betydelse vid tolkningen av planens innehåll. Till planhandlingarna hör också detta program för deltagande och bedömning, en konsekvensbedömning samt tematkartor.

Bestämmelser om kraven på landskapsplanens innehåll ingår i MBL 28 §. Kraven ska beaktas i den mån som landskapsplanens uppgift som en översiktlig plan kräver.

1.5 PLANLÄGGNINGSPROCESSEN

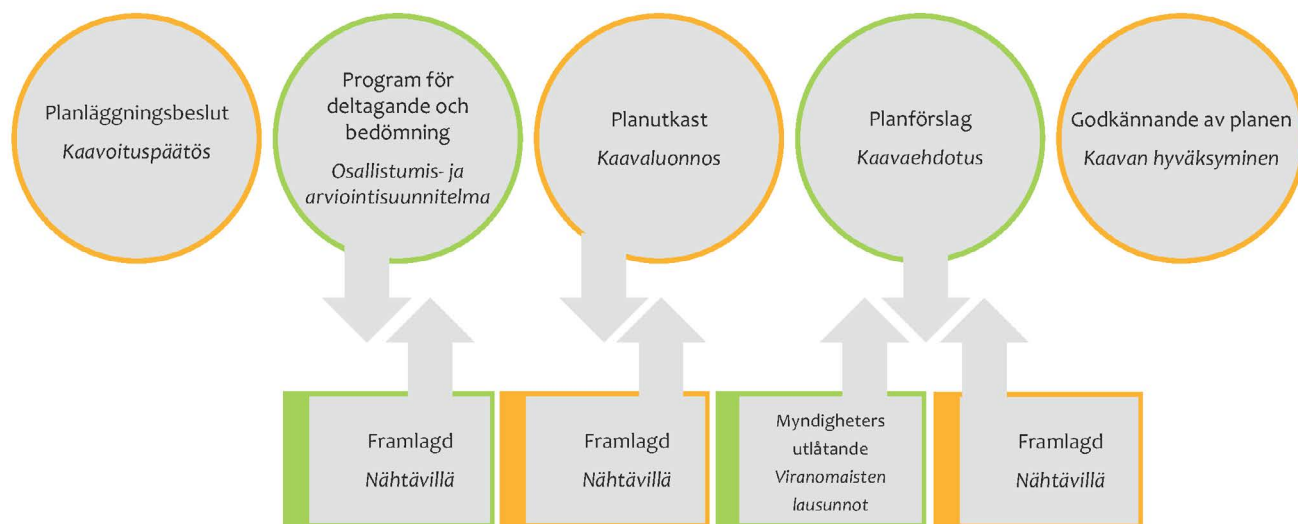

Bild 3: Planläggningsprocessen

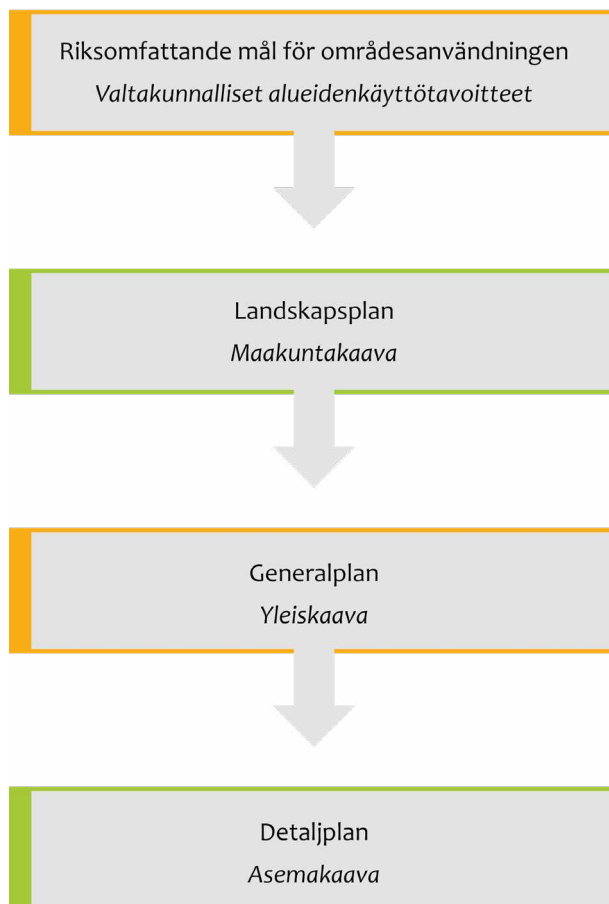

Bild 2: Planeringssystemet för markanvändningen

2 Landskapsplanens utgångspunkter

Landskapsplanen har en central roll i utvecklingen och planeringen av ett landskap. Med landskapsplanen överförs utvecklingsprinciper och strategier som uppgjorts på nationell och regional nivå till områdesreserveringar som styr markanvändningen i den önskade riktningen. Bland annat nedan uppräknade utgångspunkter ligger som grund för uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040.

2.1 MARKANVÄNDNINGS- OCH BYGGLAGEN

Markanvändnings- och bygglagen (MBL) trädde i kraft 1.1.2000. Enligt MBL 5 § är målet för områdesplaneringen att utgående från en interaktiv planering och tillräcklig bedömning av konsekvenserna främja:

- ▶ möjligheterna att skapa en trygg, hälsosam, trivsamt och socialt välfungerande livsmiljö och omgivning som tillgodoser behoven hos olika befolkningsgrupper, såsom barn, äldre och handikappade
- ▶ en ekonomisk samhällsstruktur och områdesanvändning
- ▶ förutsättningarna för en tillräcklig bostadsproduktion
- ▶ den byggda miljöns skönhet och värnandet

om kulturvärden

- ▶ möjligheterna att bevara naturens mångfald och andra naturvärden
- ▶ miljövärden och möjligheterna att förhindra miljöolägenheter
- ▶ en sparsam användning av naturresurserna
- ▶ välfungerande samhällen och ett högklassigt byggande
- ▶ ett ekonomiskt samhällsbyggande
- ▶ näringslivets verksamhetsbetingelser och utvecklingen av en fungerande konkurrens
- ▶ tillgången till service
- ▶ ändamålsenliga trafikarrangemang samt i synnerhet betingelserna för kollektivtrafiken och gång-, cykel- och mopedtrafiken.

I MBL 28 § beskrivs kraven på landskapsplanens innehåll. När planen utarbetas ska de riksfattande målen för områdesanvändningen beaktas och vikt fästas vid de särskilda behov som förhållandena i landskapet betingar. Planen ska i mån av möjlighet samordnas med landskapsplanläggningen av områden som gränsar till landskapsplanområdet. Naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som avses i 7 och 77 § naturvårdslagen (1096/1996) samt beslut om att inrätta landskapsvårdsområden som avses i 32 § i nämnda lag ska tjäna till ledning när planen utarbetas.

När planen utarbetas ska särskild vikt fästas vid

- ▶ att landskapets region- och samhällsstruktur blir ändamålsenlig
- ▶ att områdesanvändningen är ekologiskt hållbar
- ▶ att arrangemangen för trafik och teknisk service är hållbara med tanke på miljö och ekonomi
- ▶ att vatten- och marksubstanstillgångarna används på ett hållbart sätt
- ▶ att verksamhetsbetingelser för näringslivet i landskapet ordnas
- ▶ att landskapet, naturvärdena och kulturarvet värnas
- ▶ att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation.

När planen utarbetas ska avseende också fästas vid en ekonomisk områdesanvändning och att markägare eller andra rättsinnehavare inte orsakas oskäligen olägenheter. När planen utarbetas ska det klargöras vem som ska genomföra planen och vidta de åtgärder den förutsätter. De omständigheter som nämns ovan ska utredas och beaktas i den utsträckning landskapsplanen i egenskap av översiktlig plan förutsätter.

2.2 DE RIKSOMFATTANDE MÅLEN FÖR OMRÅDEANVÄNDNINGEN

De riksomfattande målen för områdesanvändningen utgör en del av planeringssystemet för markanvändningen som definierats i markanvändnings- och bygglagen och representerar statsrådets syn på områdesanvändningsfrågor av riksintresse. Målens viktigaste uppgift är att säkerställa att angelägenheter av riksintresse beaktas vid områdesplaneringen och i de statliga myndigheternas verksamhet. Syftet med målen är också att främja verkställandet av internationella fördrag och förpliktelser samt att trygga ett ändamålsenligt genomförande av de riksomfattande lösningarna i fråga om områdesanvändningen. Med hjälp av målen för områdesanvändningen vill man minska utsläppen från samhällena och trafiken, trygga den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena samt förbättra möjligheterna att reformera näringarna. Målen ska också underlätta anpassningen till följderna av klimatförändringen och till extrema väderförhållanden. De nya riksomfattande målen för områdesanvändningen trädde ikraft 1.4.2018.

De riksomfattande målen är uppdelade i följande fem helheter:

- ▶ Fungerande samhällen och hållbara färdvägar
- ▶ Ett effektivt trafiksystem
- ▶ En sund och trygg livsmiljö
- ▶ En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar

- ▶ En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

De mest centrala målen med tanke på uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040 är uppräknade här nedan.

Fungerande samhälle och hållbara färdvägar

- ▶ En polycentrisk områdesstruktur som bildar nätverk och grundar sig på goda förbindelser främjas i hela landet, och livskraften och möjligheterna att utnyttja styrkorna i de olika områdena understöds. Förutsättningar skapas för att utveckla närings- och företagsverksamheten samt för att åstadkomma en tillräcklig och mångsidig bostadsproduktion som befolkningsutvecklingen förutsätter.
- ▶ Förutsättningar skapas för en kolsnål och resurseffektiv samhällsutveckling, som i främsta hand stöder sig på den befintliga strukturen.
- ▶ Tillgängligheten i fråga om tjänster, arbetsplatser och fritidsområden för de olika befolkningsgrupperna främjas. Möjlighet att gå, cykla och använda kollektivtrafik samt utvecklandet av kommunikations-, färd- och transporttjänster främjas.
- ▶ Betydande nya områden för boende-, arbetsplats- och tjänstefunktioner placeras så att de kan lätt nås med kollektivtrafik, till fots och med cykel.

Ett effektivt trafiksystem

- ▶ Det riksomfattande trafiksystemets funktionsduglighet och resurshållning främjas i första hand genom att utveckla befintliga trafikförbindelser och nätverk. Förutsättningar för rese- och transportkedjor som grundar sig på sam användning av olika trafikformer och trafik tjänster samt fungerande knutpunkter inom gods- och persontrafiken säkerställs.
- ▶ Kontinuitet och utvecklingsmöjligheter i fråga om internationellt och nationellt betydande trafik- och kommunikationsförbindelser samt utvecklingsmöjligheterna i fråga om internationellt och nationellt betydande hamnar, flygplatser och gränsövergångsställen tryggas.

En sund och trygg livsmiljö

- ▶ Man bereder sig på extrema väderförhållanden och översvämningar samt på verkningarna från klimatförändringen. Nytt byggande placeras utanför områden med översvämningrisk.
- ▶ Olägenheter för miljön och hälsan som orsakas av buller, vibrationer och dålig luftkvalitet förebyggs.
- ▶ Ett tillräckligt stort avstånd lämnas mellan verksamheter som orsakar skadliga hälso-

effekter eller olycksrisker och verksamheter som är känsliga för effekterna.

- ▶ Anläggningarna som orsakar fara för storolyckor, transportrutter för farliga ämnen och de kemikaliebangårdar som betjänar dessa placeras på ett betryggande avstånd från bostadsområden, områden avsedda för allmänheten och områden med känslig natur.
- ▶ De behov som gäller samhällets övergripande säkerhet beaktas, i synnerhet försvarets och gränsbevakningens behov och för dem säkerställs tillräckliga regionala utvecklingsförutsättningar och verksamhetsmöjligheter.

En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar

- ▶ Det sörs för den nationella värdefulla kulturmiljön och naturarvets värden tryggas.
- ▶ Bevarandet av områden och ekologiska förbindelser som är värdefulla med tanke på naturens mångfald främjas.
- ▶ Det sörs för att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation samt för att nätverket av grönområden består.

- ▶ Förutsättningarna för bioekonomin och den cirkulära ekonomin skapas samt ett hållbart nyttjande av naturtillgångarna främjas. Det sörs för att sammanhängande odlings- och skogsområden som är viktiga för jord- och skogsbruket bevaras.

En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

- ▶ Man bereder sig på de behov som produktionen av förnybar energi har och på de logistiska lösningar den förutsätter. Vindkraftverken placeras i första hand i enheter som består av flera kraftverk.
- ▶ De linjedragningar som behövs för kraftledningar och för gasrör för fjärrtransport, vilka har betydelse för den nationella energiförsörjningen, och möjligheterna att realisera dem säkerställs. Vid linjedragningen för kraftledningar utnyttjas i första hand redan befintliga ledningsgator.

© Österbottens förbund

2.3 ALLI – UTVECKLINGSBILD FÖR REGIONSTRUKTUREN OCH TRAFIKSYSTEMET 2050

Åren 2014–2015 gjordes under ledning av miljöministeriet en utvecklingsbild för regionstrukturen och trafiksystemet i Finland år 2050. Arbetet utmynnade i en gemensam vision om ett dynamiskt och möjliggörande Finland. Hörnstenarna i den eftersträlvade regionstrukturen och trafiksystemet är en starkare internationell position för

Finland, flerkärnighet, utveckling av transporttjänster samt möjliggörande infrastruktur.

En flerkärnig regionstruktur gör det möjligt att ta tillvara resurser och styrkor i olika delar av landet vid utveckling och omläggning av näringsverksamhet. Flerkärnigheten bygger på livskraftiga centrum (Vasa och Jakobstad) och på en mångsidig växelverkan mellan dem.

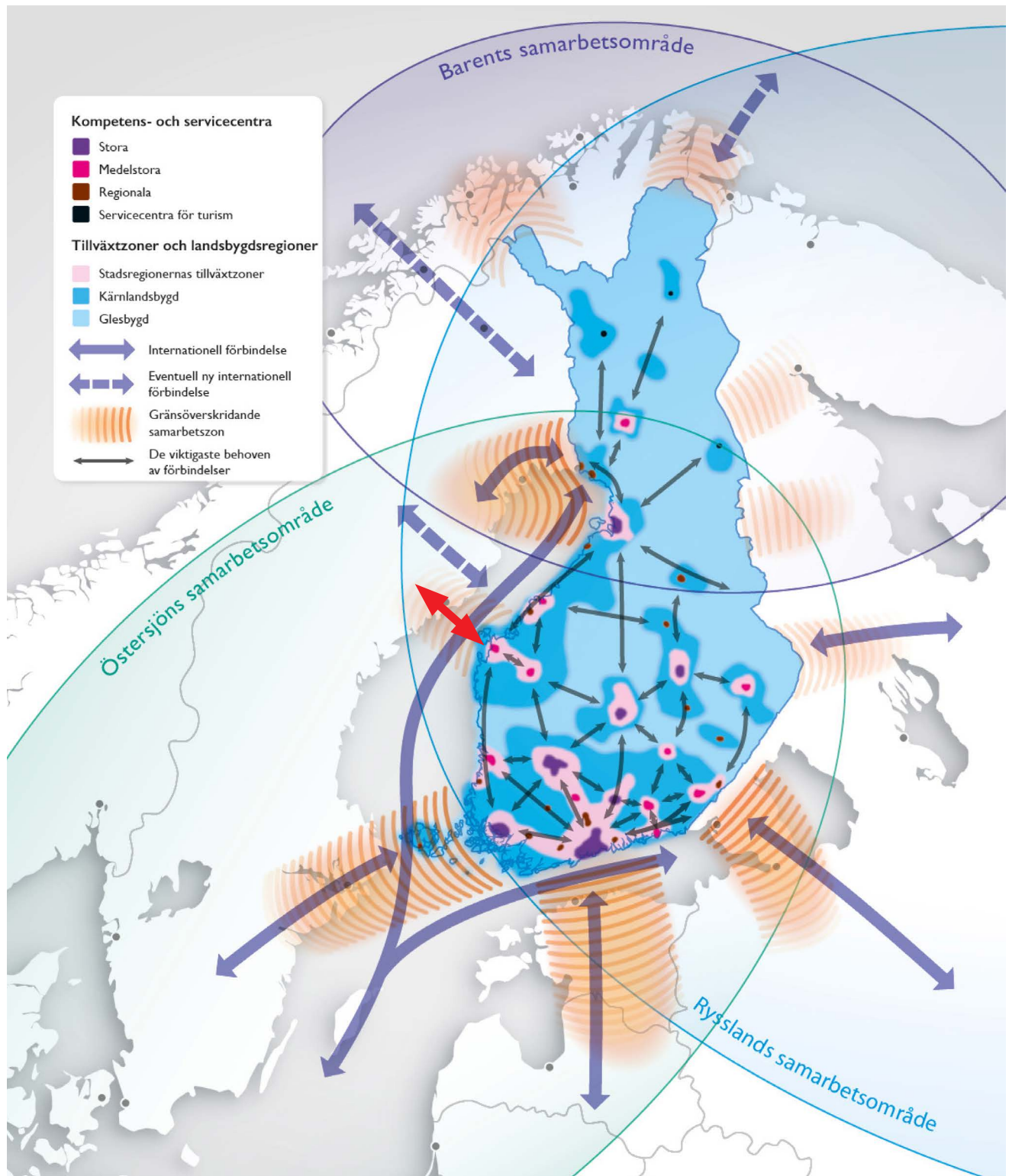

Bild 4: Den eftersträlvade utvecklingsbilden för regionstrukturen och trafiksystemet år 2050. Bilden är felaktig vad gäller förbindelsen Vasa-Umeå och kan till denna del inte utgöra en utgångspunkt för Österbottens landskapsplan 2040. Källa: Miljöministeriet 2015. Den röda pilen visar den befintliga internationella förbindelsen Vasa-Umeå.

2.4 REGIONALA STRATEGIER

Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014–2020

Den gemensamma regionala visionen är att Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten ska utvecklas till en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling och en regional föregångare fram till år 2030. Enligt miljöstrategin är regionen en föregångare när det gäller:

- ▶ vattenvård i enlighet med hållbar utveckling och hantering av översvämningsrisker
- ▶ en nätverksbaserad och ekoeffektiv region- och samhällsstruktur med flera centrum, där regionens särdrag används som kvalitetsfaktorer när det gäller livsmiljön
- ▶ koldioxidsnål energiproduktion och energi-

användning samt utsläppsnål energi- och miljöteknologi

- ▶ att förena hållbart nyttjande och skydd av naturresurserna samt att trygga naturens mångfald
- ▶ att främja regional miljömedvetenhet som stöder hållbar utveckling.

Österbottens landskapsstrategi

Österbottens landskapsstrategi består av två delar. I landskapsöversikten fastställs landskapets målbild fram till 2040 och i landskapsprogrammet beskrivs hur strategin ska genomföras åren 2018-2021. Visionen för Österbotten 2040 är "Ny energi i Österbotten". Enligt strategin är Österbotten år 2040 en konkurrenskraftig region med välmående befolkning och god livsmiljö.

Bild 5: De tre huvudmålen för utvecklingen av landskapet.

Konkurrenskraftig region

- ▶ diversifierat näringsliv
- ▶ innovationsverksamhet på hög nivå
- ▶ goda kommunikationer
- ▶ tillräckligt med kompetent arbetskraft
- ▶ värdesatta kulturmiljöer och levande kulturarv

Välmående befolkning

- ▶ engagerade medborgare
- ▶ integrerade invandrare
- ▶ bra service
- ▶ dynamiskt kulturliv och goda fritidsmöjligheter

God livsmiljö

- ▶ hållbar region- och samhällsstruktur
- ▶ koldioxidsnålt samhälle
- ▶ miljömedvetna aktörer
- ▶ natur med stor mångfald och rena vatten

Österbottens klimatstrategi 2040

För Österbotten uppgjordes en klimatstrategi åren 2014-2015. På ett klimatseminarium myntades begreppet "Energikusten". Visionen för Energikusten Österbotten är att:

- ▶ vi i Österbotten samarbetar energiskt och fattar modiga och långsiktiga beslut
- ▶ våra samhällen har en hållbar struktur och är goda livsmiljöer för den växande befolkningen
- ▶ vårt landskap är självförsörjande gällande energi, och all energi produceras med förnybara källor
- ▶ vårt kunnande inom närmat, energi, avfallshantering och cleantech exporteras nationellt och internationellt.

För att uppnå visionen har fem huvudmålsättningar ställts upp:

- ▶ hållbart energisystem
- ▶ optimerad samhällsstruktur
- ▶ inget avfall – allt är en resurs
- ▶ kunskap, samarbete och respekt
- ▶ klimatsmart landsbygd

Österbottens kulturprogram 2018

Visionen är att kulturen i Österbotten är en integrerad del av samhället, att alla invånare har tillgång till mångsidig kulturverksamhet och att det finns ett brett spektrum av kunniga konst- och kulturproducenter.

Kulturprogram Österbotten omfattar sex åtgärdsområden:

- ▶ kulturen som en källa till välbefinnande i vardagen
- ▶ fostran och utbildning inom konst och kultur
- ▶ värn om kulturarv
- ▶ mångsidigt samarbete inom kulturens område
- ▶ utkomst genom kultur
- ▶ marknadsföring och information inom kulturen

Österbottens trafiksystemplan 2040

Österbottens trafiksystemplan godkändes av landskapsfullmäktige 12.5.2014 och dess huvudmålsättningar är att:

- ▶ skapa förutsättningar för att samordna markanvändningen och trafiken
- ▶ utveckla tillgängligheten och möjligheterna att färdas
- ▶ förbättra verksamhetsförutsättningarna för transporter

Österbottens landskapsplan 2030

Österbottens landskapsplan 2030 fastställdes av miljöministeriet 21.12.2010. Landskapsplanen har uppdaterats genom etapplandskapsplaner. Den första etapplandskapsplanen gällande kommersiell service fastställdes av miljöministeriet 4.10.2013 och den andra etapplandskapsplanen gällande förnybar energiförsörjning 14.12.2015. Österbottens landskapsplan 2030 samt de utredningar som ligger till grund för den utgör en viktig utgångspunkt vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040.

3

Landskapsplanens innehåll och mål

3.1 LANDSKAPSPLANENS INNEHÅLL, PLANOMRÅDE OCH INFLUENSOMRÅDE

Österbottens landskapsstyrelse beslutade 27.1.2014 att påbörja utarbetandet av en ny helhetslandskapsplan med rättsverkan. Planens namn är "Österbottens landskapsplan 2040".

Österbottens landskapsplan 2040 utarbetas för hela landskapet och täcker därvid landskapet Österbottens alla 15 kommuner: Kronoby, Larsmo, Jakobstad, Pedersöre, Nykarleby, Vörå, Korsholm, Vasa, Laihela, Storkyro, Malax, Korsnäs, Närpes, Kristinestad och Kaskö.

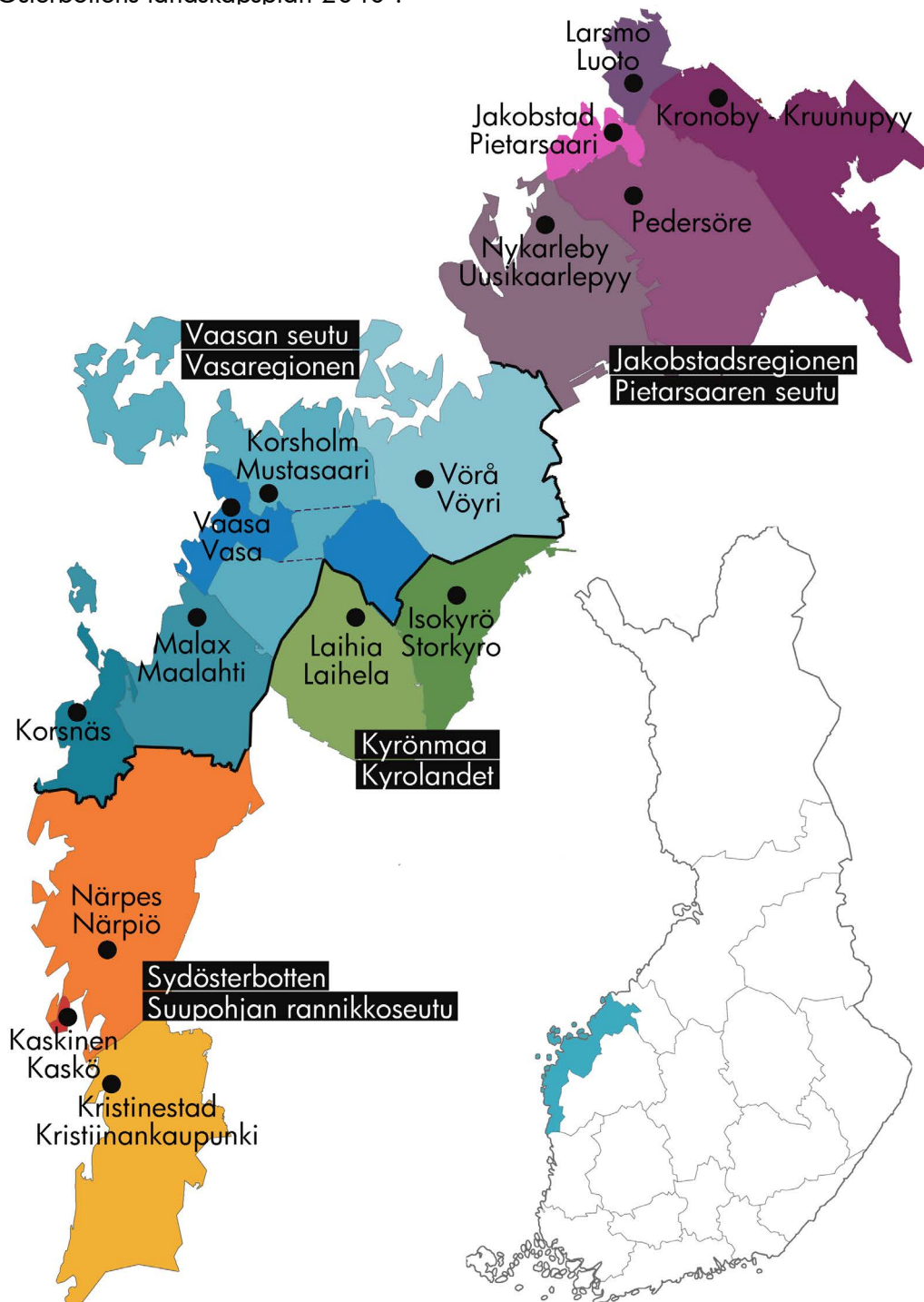

Bild 6: Planeringsområdet för Österbottens landskapsplan 2040

Österbottens landskapsplan 2040 utarbetas som en helhetslandskapsplan, som behandlar alla de delområden i samhället som har en betydande inverkan på samhällsstrukturen och markanvändningen samt reserverar behövliga områden för dessa ändamål. Gällande markanvändningen granskas i alla fall följande planeringshelheter:

- ▶ region- och samhällsstruktur
- ▶ centrum- och servicenätverket
- ▶ boende
- ▶ arbetsplatser och industri
- ▶ kulturmiljöer
- ▶ rekreations- och naturskyddsområden
- ▶ naturresurser
- ▶ trafik och logistik
- ▶ primärnärings
- ▶ energiförsörjning
- ▶ kommunalteknik

Enligt markanvändnings- och bygglagen omfattar planens influensområde förutom planområdet också sådana områden utanför planområdet där den planerade områdesanvändningen har betydande konsekvenser. Influensområdets utsträckning varierar beroende på områdesanvändningens art. Influensområdet omfattar förutom planområdet även grannlandskapen.

3.2 MÅL FÖR ÖSTERBOTTENS LANDSKAPSPLAN 2040

Som tidigare nämnts utgör Österbottens landskapsstrategi den viktigaste utgångspunkten för Österbottens landskapsplan 2040. Landskapsplanen ska skapa de spatiala förutsättningarna för förverkligandet av landskapsstrategin. Därför bör landskapsplanens mål vara de samma som målen för landskapsstrategin. Målet är att Österbotten ska år 2040 vara en konkurrenskraftig region med välmående befolkning och god livsmiljö. Utgående från landskapsstrategin och de övriga tidigare nämnda strategierna samt genom en omfattande dialog med kommunerna och övriga myndigheter, olika intressegrupper, experter och med invånare har följande mål för Österbottens landskapsplan 2040 tagits fram.

Österbottens landskapsplan 2040 ska skapa förutsättningar för:

1. en konkurrenskraftig region

- ▶ en tillgänglig region med en fungerande infrastruktur som är en integrerad del av markanvändningen
- ▶ en region där regionstrukturen främjar näringslivet såväl i tätorterna som på landsbygden
- ▶ en region med en energiproduktion där andelen förnybar energi täcker det egna energibehovet
- ▶ en internationell region med en stark identitet där områdets särdrag värderas och utvecklas

2. en region med en välmående befolkning

- ▶ en region där alla invånare behandlas jämlikt
- ▶ en region med boende, service och arbetsmöjligheter för alla
- ▶ en region med en trygg och trivsamt livsmiljö
- ▶ en region med mångsidiga hobby- och rekreationsmöjligheter

3. en region med en god livsmiljö

- ▶ en region där samhällsstrukturens ekologiska hållbarhet, naturens mångfald och hållbara naturresursbruk tryggas
- ▶ en region med långsiktiga lösningar för klimatanpassning och begränsad klimatpåverkan
- ▶ en region där stad, tätort och landsbygd samverkar
- ▶ en region som är kulturellt och socialt hållbar

Dessa mål godkändes av landskapsstyrelsen 20.6.2016.

4 Kunskapsunderlag och utredningar

Enligt markanvändnings- och bygglagens 9 § ska en plan basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. Beredningen av landskapsplanen baserar sig på ett omfattande och mångsidigt kunskapsunderlag. För Österbottens landskapsplan 2030 samlades det in rikligt med uppgifter om bl.a. kommunernas planläggning, naturförhållanden och miljöns tillstånd. Detta kunskapsunderlag har efter att det kontrollerats och uppdaterats, använts även vid uppgörandet

av Österbottens landskapsplan 2040. I landskapsplanen har även använts den stora mängd ny information som kommunerna producerat. Som exempel kan nämnas strukturplanerna för Jakobstads och Vasa stadsregioner. I landskapsplanen har använts även betydande mängd annan information som landskapsförbundet, kommunerna, statsförvaltningen och forskningsinstitut m.m. producerat.

© Österbottens förbund

Följande saker har utretts eller setts över vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040:

Regionstruktur

- ▶ regionstrukturen (regionstrukturen i Österbottens landskapsplan 2030 utgör grundstrukturen också för Österbottens landskapsplan 2040)
- ▶ strukturplanerna för Jakobstads och Vasa stadsregioner

Centrum- och servicenätet

- ▶ centrumnätet, dvs. centrumområden, centrum med närservice och byar
- ▶ kommersiell service
- ▶ övrig service

Boende

- ▶ den regionvisa befolkningsutvecklingen (landskapsstrategins målsättning gällande invånarantal 2040 utgör grunden för Österbottens landskapsplan)
- ▶ tätorters utvidgningsriktning

Näringslivet och primärproduktion

- ▶ den regionvisa utvecklingen av antalet arbetsplatser (landskapsstrategins målsättning gällande arbetsplatser 2040 utgör grunden för Österbottens landskapsplan)
- ▶ regionalt betydelsefulla arbetsplatsområden
- ▶ regionalt betydelsefulla företags- och industriområden
- ▶ kommersiell service
- ▶ regionalt betydelsefulla åkerområden
- ▶ regionalt betydelsefulla områden för skogsbruk
- ▶ fiskerinäringen
- ▶ växthusnäringen
- ▶ pälsdjursnäringen
- ▶ djurgårdar

Kulturmiljöer

- ▶ nationellt värdefulla kulturlandskap
- ▶ byggda kulturmiljöer av riksintresse
- ▶ värdefulla kulturlandskap och byggda kulturmiljöer på landskapsnivå
- ▶ värdefulla moderna kulturmiljöer på landskapsnivå

Rekreations- och naturskyddsområden

- ▶ regionalt betydelsefulla rekreationsområden
- ▶ tyta områden
- ▶ mörka områden
- ▶ friluft-, cykel-, paddlings- och skoterleder
- ▶ skyddsområden på landskapsnivå
- ▶ regionalt betydelsefulla skjutbanor samt motor- och hästsportscentrum
- ▶ regionalt betydelsefulla idrottsanläggningar
- ▶ regionalt betydelsefulla småbåts- och fiskehamnar

Naturresurser

- ▶ bioenergi
- ▶ solenergi

Trafik och logistik

- ▶ bioenergens logistikbehov
- ▶ industriområdenas logistik
- ▶ prioritering av det lägre vägnätet
- ▶ behov av vägförbindelser
- ▶ resekedjor
- ▶ gång- och cykelvägar
- ▶ småbåts- och fiskehamnar
- ▶ flygbullerområden

Energiförsörjning

- ▶ energisystemet
- ▶ regionalt betydelsefulla vindkraftsområden
- ▶ solenergi
- ▶ bioenergi
- ▶ kraftöverföring från regionalt betydelsefulla vindkraftsområden till stamnätet

Kommunalteknik

- ▶ vattenförsörjning
- ▶ avfallshantering

5 Samarbete och dialog

Genom samarbete och dialog befästs det gemensamma målet att utveckla Österbotten till en konkurrenskraftig region med välmående befolkning och god livsmiljö.

Österbottens landskapsplan 2040 uppgörs i enlighet med markanvändnings- och bygglagen (MBL) och goda planeringsprinciper, dvs. i samverkan med olika intressenter. Alla intresserade ska ha möjlighet att delta i planprocessen. Målsättningen är att få till stånd en äkta dialog där olika intressen lyfts fram och diskuteras. En lyckad dialog ger dels planläggaren relevant kunskap och information om planområdet och dels deltagarna en möjlighet att påverka landskapsplanens innehåll. För att uppnå denna målsättning används olika modeller för och metoder av dialog.

Dialogens målsättning är att:

- ▶ erbjuda myndigheter, sakkunniga, företag, organisationer, föreningar och invånare en möjlighet att delta i och påverka uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040
- ▶ samla in och lyfta fram olika intressenters åsikter om utvecklingen av landskapet Österbotten och om landskapsplanen
- ▶ förankra landskapsplanen hos myndigheter och beslutsfattare så att de förbinder sig till förverkligandet av planen
- ▶ utveckla samarbetet mellan landskapsförbundet och intressenterna samt mellan de olika intressenterna.

5.1 INTRESSENTER

Enligt MBL 62 § ska beredningen av en plan ske i växelverkan med markägare på området och de vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av planen samt med de myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområden behandlas vid planeringen. Dessutom önskar Österbottens förbund att alla de som vill vara med och utveckla landskapet Österbotten eller påverka utformandet av landskapsplanen ska beredas en möjlighet att delta i planlägningsprocessen.

Markägare:

- ▶ planområdets mark- och vattenägare och -förvaltare samt organisationer som företräder dem

De, vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen:

- ▶ invånare och organisationer som representerar invånarna
- ▶ ägare och förvaltare av mark- och havsområden i planens influensområde
- ▶ näringsutövare i området
- ▶ de som arbetar i området
- ▶ de som använder service i området
- ▶ de som använder området i rekreationssyfte

Myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområden behandlas vid planeringen:

- ▶ kommunerna i Österbotten + angränsande kommuner
- ▶ grannlandskapsförbunden (Satakunta, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten) samt Birkaland
- ▶ arbets- och näringsministeriet
- ▶ finansministeriet
- ▶ försvarsministeriet
- ▶ inrikesministeriet
- ▶ jord- och skogsbruksministeriet
- ▶ kommunikationsministeriet
- ▶ miljöministeriet
- ▶ social- och hälsovårdsministeriet
- ▶ undervisnings- och kulturministeriet
- ▶ Forststyrelsen
- ▶ Trafikledsverket
- ▶ Transport- och kommunikationsverket, Traficom
- ▶ Staben för Försvarsmaktens logistikverk, 2:a logistikregementet
- ▶ Museiverket/Österbottens museum
- ▶ Finlands skogscentral, södra serviceområdet
- ▶ NTM-centralen i Södra Österbotten
- ▶ NTM-centralen i Österbotten
- ▶ NTM-centralen i Egentliga Finland (fiskerinäringen)
- ▶ Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- ▶ Tukes
- ▶ Geologiska forskningscentralen
- ▶ Österbottens handelskammare
- ▶ Länsstyrelsen i Västerbotten
- ▶ Finavia Abp
- ▶ Fingrid Oyj
- ▶ Vasaregionens Utveckling Ab VASEK
- ▶ Ab Jakobstadsregionens Utvecklingsbolag Concordia
- ▶ Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy
- ▶ Ab Kristinestads näringslivscentral
- ▶ YHYRES-kehittämissyhdistys ry
- ▶ Aktion Österbotten rf

- Oy Merinova Ab
- Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt
- Österbottens svenska producentförbund (ÖSP)
- Österbottens skogsvårdsförening

5.2 PLANENS UTARBETANDE

Enligt MBL 27 § ska förbundet på landskapsnivå se till att en landskapsplan utarbetas och att planen hålls aktuell och utvecklas i den mån det är nödvändigt. Österbottens landskapsplan 2040 utarbetas av Österbottens förbund, som är en samkommun ägd av kommunerna i landskapet. Planen utarbetas i ett brett samarbete med medlemskommunerna och andra myndigheter. Centrala beslut gällande planen fattas av landskapsstyrelsen, som består av politiker från medlemskommunerna. Landskapsstyrelsen godkänner programmet för deltagande och bedömning, lägger fram planutkastet, godkänner planförslaget och framläggandet av det samt föreslår att landskapsfullmäktige ska godkänna det slutliga planförslaget. Planen godkänns i landskapsfullmäktige.

5.3 FÖRFARANDE FÖR DELTAGANDE OCH SÄTT ATT INFORMERA

Bestämmelser om förfarandet för deltagande och sättet att informera finns i MBL. Om landskapsplanen och om hur man kan delta i planprocessen bör informeras på ett sådant sätt att så många som möjligt kan ta del av informationen. Förutom de lagstadgade formerna för dialog, dvs. myndighetsmöten och hörande ordnas informationstillfällen, workshoppar, möten med intressenter samt informella diskussioner med planläggarna. Dessutom kan information fås från förbundets webbplats och en karttjänst.

I enlighet med 12 § i markanvändnings- och byggförordningen (MBF) läggs programmet för deltagande och bedömning fram en gång och Österbottens landskapsplan 2040 två gånger:

- program för deltagande och bedömning (PDB) 6.1-12.2.2016
- landskapsplanutkastet 5.2-9.3.2018
- landskapsplanförslaget 9.12.2019-31.1.2020

De exakta tidpunkterna slås fast under planprocessens gång. Landskapsplanen är varje gång framlagd i minst 30 dagar och under den tiden har berörda myndigheter rätt att ge utlåtanden och övriga intressenter åsikter/anmärkningar. Om framläggandet kungörs i enlighet med MBF samt på förbundets webbplats och på förbundets och medlemskommunernas officiella anslagstavlor. Att plandokumentet är synligt framlagda på kommunens anslagstavlor ansvarar kommunerna själva för.

När frågan om planläggning har väckts ska enligt MBL 63 § detta meddelas så att intressenterna har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen och om förfarandet för deltagande och bedömning. Informationen ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med tanke på planens syfte och betydelse. Att frågan om planläggningen väckts meddelades samtidigt som det meddelades om att detta program för deltagande och bedömning var framlagt. På samma sätt informerades det då planutkastet var och informeras nu då planförslaget är framlagt.

Dialog med markägare samt med de, vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen

Så som tidigare redan konstaterats önskar Öster-

© Österbottens förbund

bottens förbund att alla de som vill vara med och utveckla landskapet Österbotten eller påverka utformandet av Österbottens landskapsplan 2040 ska beredas en möjlighet att delta i planläggningsprocessen.

För att få reda på vad vanliga medborgare har för åsikt om Österbotten och hur landskapet borde utvecklas samt om landskapsplanens innehåll har ett medborgarforum bildats. Med denna grupp hålls regelbundna arbetsmöten.

Respons på landskapsplanen insamlas i planläggningens olika faser och på olika sätt. Den första möjligheten att ge respons var när det meddelades att frågan om en plan hade väckts och programmet för deltagande och bedömning offentliggjordes. Senare kunde de intresserade framföra sina åsikter om planutkastet och nu är det möjligt att komma med anmärkningar mot planförslaget. Österbottens förbund skriver bemötanden till alla åsikter och anmärkningar och dessa godkänns i landskapsstyrelsen.

Förutom det lagstadgande hörandet kan invånare ta ställning till planen under de informationstillfällen (landskapsplanforum) som ordnas då planen är framlagd. Det är också alltid möjligt att kontakta planläggarna på Österbottens förbund antingen via e-post eller per telefon och att besöka Österbottens förbund, Sandögatan 6, Vasa. Aktuella frågor som gäller landskapsplanering kan också följas i det elektroniska nyhetsbrevet. Brevet kan beställas på adressen info@obotnia.fi.

Dialog med myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområden behandlas vid planeringen

Målsättningen med myndighetssamarbete är att i ett tillräckligt tidigt skede av planläggningsprocessen klarlägga de riksomfattande mål och övriga centrala mål som ansluter sig till utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2040.

Myndighetsmöten spelar en central roll i dialogen mellan landskapsförbunden och de övriga myndigheterna och om dessa föreskrivs i MBL 66 § och i markanvändnings- och byggförordningens (MBF) 11 §. Under planläggningsprocessen hålls två myndighetsmöten. Det första mötet hölls 17.3.2016 efter att programmet för deltagande och bedömning hade varit framlagt och bemötandena till utlåtandena och åsikterna hade skrivits. Det andra mötet hölls 22.10.2019 när ministeriernas och övriga centrala myndigheters utlåtanden om planförslaget hade erhållits och bemötanden till dem skrivits men innan planförslaget lagts fram. Förutom myndighetsmöten hålls under planprocessens gång vid behov arbetsmöten mellan Österbottens förbund och

berörda myndigheter. Denna form av samarbete var speciellt viktig i början av planprocessen när planutkastet utarbetas.

Österbottens landskapsplan 2040 läggs fram tre gånger (program för deltagande och bedömning, planutkast och planförslag). Under tiden landskapsplanen är framlagd har berörda myndigheter rätt att yttra sig över planen. Dessutom begärs utlåtanden av ministerierna, kommunerna och centrala myndigheter innan planförslaget läggs fram. Till utlåtandena skrivs bemötanden som godkänns i landskapsstyrelsen. En sammanfattning av utlåtandena och dess bemötande läggs på landskapsplanens webbsida.

För att tillsammans komma fram till en gemensam tjänstemannauppfattning gällande de mest centrala planlösningarna har en referensgrupp bildats där kommunerna, övriga myndigheter och intressenter är representerade. Under planprocessens gång möts även olika temagrupper. Tanken är att referensgruppens och temagruppernas medlemmar dels ska tillföra planeringsprocessen sitt kunnande och sina målsättningar och dels föra vidare information om planprocessen och planens innehåll inom sin egen organisation.

En viktig del av planläggningsprocessen är bedömningen av planlösningens konsekvenser. Detta arbete är en integrerad del av planläggningen och pågår under hela planprocessen. Konsekvensbedömningsgruppen, där centrala myndigheter och organisationer är representerade, sammanträder minst fem gånger under planprocessens gång.

En viktig grupp utgör kommunernas tjänstemän eftersom de tillför kännedom om lokala målsättningar och förhållanden till planprocessen. Planläggarna på Österbottens förbund och de planläggningsansvariga på kommunerna träffas regelbundet två gånger per år för att diskutera aktuella planläggningsärenden i landskapet. Vid dessa möten diskuteras även Österbottens landskapsplan 2040. Kommunerna är även representerade i de flesta arbets- och temagrupper.

Österbottens förbund har även ett kontinuerligt samarbete med Satakunta förbund, Södra Österbottens förbund och Mellersta Österbottens förbund, särskilt med de två sistnämnda eftersom de hör till samma samarbetsområde.

Våren 2016 hölls en idéworkshop med målsättningen att dra upp riktlinjerna för planens innehåll och mål.

Dialog med förtroendevalda

Dialogen med både förbundets och kommunernas förtroendevalda har två huvudmålsättningar.

© Österbottens förbund

Landskapsstyrelsen och landskapsfullmäktige är de organ som styr själva planläggningsprocessen medan kommunernas förtroendevalda är de som ska se till att landskapsplanen förverkligas genom den kommunala planläggningen. Alla centrala beslut gällande planen tas av landskapsstyrelsen och -fullmäktige medan kommunernas politiska organ behandlar landskapsplanen i planprocessens olika skeden.

För att landskapsförbundets förtroendevalda ska ha en möjlighet att från början vara delaktiga i planläggningsprocessen ordnas aftonskolor under processens gång. Dessutom ges landskapsfullmäktigeledamöter en möjlighet att delta i olika temagrupper. Vid behov ordnas även informationstillfällen för de kommunala beslutsfattarna.

Den övergripande tanken är att medborgarnas åsikter och intressenternas ställningstagande i mån av möjlighet finns till beslutsfattarnas förfogande innan de fattar sitt beslut i de olika planeringsfaserna.

Sätt att informera

När frågan om planläggning har väckts ska detta enligt MBL 63 § meddelas så att intressenterna har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen och om förfarandet för deltagande och bedömning.

Enligt MBF 30 § ska möjligheten att framföra åsikter kungöras på ett sätt som fungerar med

hänsyn till intressenternas tillgång till information och som fastslagits i programmet för deltagande och bedömning. Om inte något annat sätt att informera anses vara lämpligt med beaktande av omständigheterna, kungörs saken i samma ordning som kommunala tillkännagivanden offentliggörs. Meddelandet ska dock alltid publiceras i minst en dagstidning med allmän spridning på orten.

Om att Österbottens landskapsplan 2040 är framlagt informeras i dagstidningarna Pohjalainen, Vasabladet, ÖT och Syd-Österbotten med betalda annonser. Av dessa är Pohjalainen den tidning som har den största spridningen i Österbotten. I samband med att landskapsplanen är framlagd skickas även meddelanden till pressen. För att nå österbottningarna på en bredare front används även andra typer av sätt att informera, så som infoblad, nyhetsbrev och bruk av sociala kanaler.

På Österbottens förbunds webbplats (www.obotnia.fi/landskapsplanen) informeras under hela planläggningsprocessens gång om Österbottens landskapsplan 2040 och hur arbetet framskrider. Landskapsplanen kommer också att presenteras på sociala medier. Aktuella frågor som gäller landskapsplaneringen kan också följas i det elektroniska nyhetsbrevet. Brevet kan beställas på adressen info@obotnia.fi. Vid behov kan direkt kontakt tas med förbundets planläggare. Kontaktuppgifterna hittas på sista sidan. Lokala medier informeras regelbundet om landskapsplanen och hur planeringsprocessen framskrider.

5.4 DIALOG VID UPPGÖRANDET AV ÖSTERBOTTENS LANDSKAPSPLAN 2040

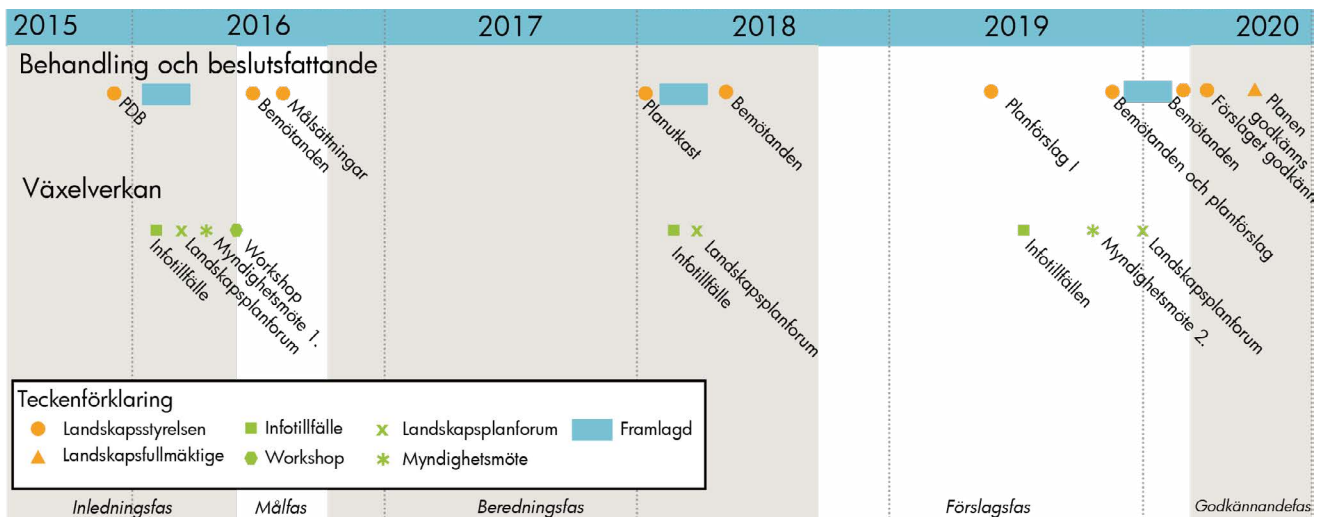

Bild 7: Tidtabell för dialogen

Nedan beskrivs de mest centrala skedena vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040 med tanke på dialogen.

Inledningsfas:

- PDB behandlas i landskapsstyrelsen och läggs fram, utlåtanden begärs av myndigheterna och övriga intressenter har möjlighet att säga sin åsikt
- landskapsplanforum för invånare och ett gemensamt informationstillfälle för kommunernas tjänstemän och förtroendevalda ordnas
- det första myndighetsmötet hålls

Målfas:

- en idé-workshop ordnas för tjänstemän och förtroendevalda
- bemötanden till utlåtanden och åsikter behandlas i styrelsen
- målsättningarna och det uppdaterade PDB godkänns av landskapsstyrelsen

Beredningsfas:

- möten med myndigheter och intressenter hålls
- planutkastet behandlas i landskapsstyrelsen och läggs fram, utlåtanden begärs av myndigheterna och övriga intressenter har möjlighet att säga sin åsikt
- landskapsplanforum för invånare, informationstillfällen för kommunernas tjänstemän och förtroendevalda
- bemötanden till utlåtanden och åsikter behandlas i styrelsen

Förslagsfas:

- planförslaget behandlas i landskapsstyrelsen, utlåtanden begärs av berörda ministerier och myndigheter samt informationstillfällen för kommunernas tjänstemän och förtroendevalda ordnas
- det andra myndighetsmötet hålls
- bemötanden till utlåtanden och ett uppdaterat planförslag behandlas i landskapsstyrelsen, planförslaget läggs fram, myndigheter och övriga intressenter har möjlighet att anmärka mot planförslaget
- landskapsplanforum för invånare samt för kommunernas tjänstemän och förtroendevalda ordnas
- bemötanden till anmärkningar behandlas i styrelsen

Godkännandefas:

- landskapsstyrelsen beslutar om att föra landskapsplanen till landskapsfullmäktige för godkännande
- landskapsfullmäktige godkänner landskapsplanen

Över landskapsfullmäktiges beslut kan besvär anföras hos förvaltningsdomstolen.

6 Konsekvensbedömning

Enligt markanvändnings- och bygglagens (MBL) 9 § ska en plan basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala, kulturella och övriga konsekvenserna av planen utredas i nödvändig omfattning. Utredningarna ska omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Enligt markanvändnings- och byggförordningens (MBF) 1 § ska tidigare gjorda utredningar samt andra omständigheter som inverkar på behovet av utredningar beaktas. Utredningarna ska innehålla tillräckliga uppgifter för att det ska vara möjligt att bedöma vilka betydande direkta och indirekta konsekvenser som genomförandet av planen har för:

- ▶ människors levnadsförhållanden och livsmiljö
- ▶ marken och berggrunden, vattnet, luften och klimatet
- ▶ växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna
- ▶ region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomi och trafiken
- ▶ stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön.

Bedömningen av konsekvenserna syftar till att ge planerarna, intressenterna och beslutfattarna mångsidig, objektiv och även kritisk information om konsekvenserna av genomförandet av planen, deras betydelse samt möjligheterna att lindra skadliga konsekvenser.

Landskapsplanens konsekvensbedömning är en fortgående process och spelar en central roll vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040. Målsättningen är att information om planens konsekvenser ska finnas tillgänglig under hela planprocessen så att de mål som sätts upp för Österbottens landskapsplan 2040 kan uppfyllas på ett så bra sätt som möjligt. För detta ändamål har en konsekvensbedömningsgrupp bildats med sakkunniga inom olika områden som bedömer planens konsekvenser under hela processens gång.

Konsekvenserna bedöms i planprocessens samtliga faser. Utgångspunkten är att planen grundar sig på tillräckliga utredningar också för konsekvensbedömningens del. Det väsentliga är att konsekvenserna bedöms på den nivå och den noggrannhet som landskapsplanen förutsätter i egenskap av översiktlig plan. Planlösningens totala konsekvenser bedöms i förhållande till markanvändnings- och bygglagens krav på landskapsplaners innehåll och de riksomfattande målen för områdesanvändningen. Dessutom bedöms konsekvenserna i förhållande till landskapets egna mål och program, särskilt Österbottens landskapsstrategi. I samband med konsekvensbedömningen görs en behovsprövning av naturbedömning där konsekvenserna för nätverket Natura 2000 bedöms områdesspecifikt. Vid behov görs en naturbedömning med den noggrannhet naturvårdslagen förutsätter.

Planens konsekvensbedömning har upphandlats och görs av Ramboll Finland Oy.

Planläggningens gång och tidsplan

Inlednings- och målfas 1/2014–6/2016

Landskapsstyrelsen beslutade på sitt möte 27.1.2014 att påbörja uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2040. I planens inledningsfas uppgjordes en hel del utredningar som ligger till grund för planlösningen. Programmet för deltagande och bedömning uppgjordes och behandlades i landskapsstyrelsen 21.12.2015. Programmet för deltagande och bedömning var framlagt 6.1.2016–12.2.2016. Utlåtanden begärdes av myndigheterna och övriga intressenter hade möjlighet att säga sin åsikt. Under tiden programmet för deltagande och bedömning var framlagt ordnades ett landskapsplanforum för invånare och övriga intressenter samt ett gemensamt informationstillfälle för kommunernas beslutsfattare och tjänstemän. Efter att programmet för deltagande och bedömning hade varit framlagt skrevs bemötanden till utlåtandena och åsikterna. Det första myndighetsmötet hölls 17.3.2016, varefter bemötandena godkändes av landskapsstyrelsen 23.5.2016.

19.4.2016 ordnades en idéworkshop där landskapsplanens målsättningar diskuteras. På basen av de utlåtanden och åsikter som inlämnats angående programmet för deltagande och bedömning, av vad som beslutades på det första myndighetsmötet samt på basen av resultaten från idéworkshopen preciserades landskapsplanens mål, vilka tillsammans med ett uppdaterat program för deltagande och bedömning godkändes av landskapsstyrelsen 20.6.2016.

Beredningsfas 6/2016–5/2018

Utgående från de godkända målsättningarna för landskapsplanen utarbetades genom samar-

bete ett planutkast (plankarta, planbeskrivning och konsekvensbedömning). Samtidigt med detta slutfördes utredningarna. Landskapsplanutkastet behandlades i landskapsstyrelsen 29.1.2018 och var framlagt 5.2.2018–9.3.2018. Utlåtanden begärdes av myndigheterna och övriga intressenter hade möjlighet att säga sin åsikt. Under tiden planutkastet var framlagt ordnades landskapsplanforum för invånare och övriga intressenter samt informationstillfällen för kommunernas beslutsfattare och tjänstemän. Efter att planutkastet hade varit framlagt skrevs bemötanden till utlåtandena och åsikterna. Bemötandena godkändes av landskapsstyrelsen 28.5.2018.

Förslagsfas 6/2018–2/2020

Utgående från responsen på landskapsplanutkastet utarbetades ett planförslag (plankarta, planbeskrivning och konsekvensbedömning). Planförslaget behandlades i landskapsstyrelsen 27.5.2019 och utlåtanden begärdes av berörda ministerier och myndigheter. Informationstillfällen ordnades för kommunernas tjänstemän och förtroendevalda. Bemötanden till utlåtandena skrevs och det andra myndighetsmötet hölls. Planförslaget kompletterades på basen av utlåtandena och myndighetsmötet, behandlades i landskapsstyrelsen 2.12.2019, är framlagt 9.12.2019–31.1.2020. Myndigheterna har en möjlighet att tillika med övriga intressenter ge anmärkningar mot planförslaget. Under tiden planförslaget är framlagt ordnas landskapsplanforum för invånare och övriga intressenter, samt för kommunernas beslutsfattare och tjänstemän. Efter att planförslaget har varit framlagt skrivs bemötanden till anmärkningarna. Bemötandena behandlas i landskapsstyrelsen.

© Österbottens förbund

Godkännandefas 3/2020–5/2020

Ifall anmärkningarna mot planförslaget inte leder till stora förändringar i planen beslutar landskapsstyrelsen om att föra landskapsplanen till landskapsfullmäktige för godkännande. Landskapsfullmäktige godkänner landskapsplanen. Över landskapsfullmäktiges beslut kan anföras besvär hos förvaltningsdomstolen.

”Rullande plan”

Målsättningen är att Österbottens landskapsplan godkänns av landskapsfullmäktige våren 2020. Tanken är att skapa en rullande landskapsplanläggning. Efter att landskapsfullmäktige godkänt nästa Österbottens landskapsprogram påbörjas uppdaterandet av Österbottens landskapsplan 2040. Landskapsplanen uppdateras dels till de delar landskapsprogrammet fordrar och dels till de delar landskapsplanen är förverkligad eller föråldrad. Detta fortgår med fyra års cyklar. Eftersom Österbottens landskapsplan uppdateras så ofta behövs inte alla teman behandlas varje gång. Fördelarna med detta system jämfört med en helhetslandskapsplan som uppdateras via etapplandskapsplaner är att markanvändningen varje gång beaktas som en helhet och att landskapsplanen snabbare kan svara mot de krav som förändringar i samhället ställer på den.

Ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram har markanvändnings- och bygglagen ändrats så att landskapsplanerna inte längre fastställs av miljöministeriet. Dessutom har planläggningsprocessen ändrats så att ministeriernas, medlemskommunernas och myndigheternas

utlåtanden begärs och det andra myndighetsmötet hålls innan planförslaget läggs fram. Då planförslaget läggs fram har invånare och föreningar möjlighet att precis som hittills anmärka mot planförslaget. Landskapsfullmäktige godkänner landskapsplanen och över beslutet kan besväras hos förvaltningsdomstolen.

Markanvändnings- och bygglagen revideras som bäst. Den reviderade lagen väntas bli godkänd av statsrådet år 2021.

Havsplanering

Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättandet av en ram för havsplanering trädde ikraft 28.8.2014. Direktivets centrala mål är att skapa ramar för en havsplanering som främjar havsområdenas hållbara utveckling, ekonomiska tillväxt och användningen av naturresurser. Direktivet ska tillämpas på alla marina vatten från kusten ut till den ekonomiska zonens yttre gräns. Medlemsländerna får själva bestämma på vilket sätt havsplaneringsdirektivet ska implementeras dock så att havsplanerna är godkända senast 31.3.2021.

Enligt markanvändnings- och bygglagen ska landskapsförbunden tillsammans uppgöra havsplaner som täcker både territorialvattnet och den ekonomiska zonen. För Finlands del ska det uppgöras tre havsplaner vilket betyder att Österbottens förbund uppgör en havsplan tillsammans med landskapsförbunden i Mellersta Österbotten, Norra Österbotten och Lappland. Uppgörandet av havsplanen kommer att påbörjas under tiden Österbottens landskapsplan 2040 uppgörs men förverkligas först i därpå följande landskapsplan.

8 Källförteckning

Markanvändnings- och bygglagen 132/1999

www.tem.fi

Markanvändnings- och bygglagen 2000 -publikationsserie: handledning 6, Landskapsplanens innehåll och utformning, Miljöministeriet, Helsingfors 2002.

Markanvändnings- och bygglagen 2000 -publikationsserie: handledning 7, Landskapsplanens rättsverkningar, Miljöministeriet, Helsingfors 2002.

Markanvändnings- och bygglagen 2000 -publikationsserie: handledning 8, Deltagande och bedömning av konsekvenser i landskapsplanläggningen, Miljöministeriet, Helsingfors 2002.

Markanvändnings- och bygglagen 2000 -publikationsserie: handledning 9, Tillämpning av de riksomfattande målen för områdesanvändningen i samband med planläggningen, Miljöministeriet, Helsingfors 2003.

Broschyren "Nu fattas besluten om framtidens områdesanvändning, reviderade riksomfattande mål för områdesanvändningen". Miljöministeriet, 2009.

Uusiutumiskykyinen ja mahdollistava Suomi, Aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuva 2050. Ympäristöministerö ym. Helsingfors 2015.

Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014–2020 – Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling. Del 1 och 2. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, Rapporter 52/2015 och 53/2015.

Österbottens landskapsstrategi 2014–2017. Österbottens förbund. Vasa 2014.

Österbottens klimatstrategi 2040. Österbottens förbund 2015.

Kulturprogram Österbotten 2014–2017. Österbottens förbund och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.

Österbottens trafiksystemplan 2040. Österbottens förbund 2014.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040, osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Pirkanmaan liitto 2013.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2, osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Satakuntaliitto 2015.

Etapplandskapsplan 4 för Nyland, program för deltagande och bedömning, Nylands förbund 2013.

9 Kontaktuppgifter

Österbottens förbund
Sandögatan 6 B
65100 Vasa
växel: 06 320 6500
e-post: info@obotnia.fi
www.obotnia.fi

Planläggningsdirektör
Ann Holm
ann.holm@obotnia.fi
044 320 6540

Miljösakkunnig
Christine Bonn
christine.bonn@obotnia.fi
044 320 6570

9.1 PLANARBETSGRUPPEN

Ann Holm	planläggningsdirektör (samhällsstruktur och havsplanering), ordf.
Christine Bonn	miljösakkunnig (natur- och kulturmiljö)
Tarja Hautamäki	kulturchef (kultur)
Marika Häggblom	planläggningsingenjör (energiteknik)
Pirjo Niemi	planläggningsingenjör (samhällsteknik)
Varpu Rajaniemi	förändringsledare (välfärd)
Kimmo Riusala	utvecklingsplanerare (primärproduktion)
Marie Sjölin	kommunikationskoordinator (information)
Niklas Ulfvens	tf regionalutvecklingsdirektör (näringsliv)
Tero Voldi	trafiksakkunnig (trafik och logistik)
Gustav Nygård	planläggningsingenjör (GIS), sekr.

fornamn.efternamn@obotnia.fi

Ditt Sinun

ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI
Landskapsplanen 2040 Maakuntakaava

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 - Hietasaarencatu 6
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa
Tfn - Puh. 06 320 6500

www.obotnia.fi
www.facebook.com/obotnia
info@obotnia.fi